

1868-10-24 og 1868-10-26

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
Edinburgh

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Keywords:
Industrial archaeology, brewery
design, brewery technology,
gladiator

SUMMARY

J. C. Jacobsen do not think Carl can learn to brew India-ale or pale ale in Edinburgh but must go to Burton. On the reception of Gladiator Borghese from Barbédienne and the temporary installation in front of the house.

TRANSSKRIFTION

October 68.

Kjære Carl!

Jeg havde tænkt, at det var rettest at tøve med at meddele Dig mine Betragtninger over det Edinburghske Ale og over Abbey Brewery indtil jeg lærte det Sidste nogenlunde at kjende af dine forventede udførlige Meddelelser og indtil Du selv havde dannet Dig en muligst klar Forestilling derom, der maaskee kunde tjene til at vejlede eller corrigere min; men dine Bemærkninger i dit sidste Brev opfordre mig til allerede nu at meddele Dig hvad jeg tænker derom, da jeg dermed - hvor høist ufuldstændig min Viden end er - dog maaskee kan bidrage til at orientere Dig lidt. Hovedopgaven for dit Studium i England bør, som jeg før har sagt, naturligviis være at lære at brygge Øl til Export, især til fjerne Lande men ogsaa til kortere Reiser, af samme Godhed og af samme Smag, Udseende og Beskaffenhed, som det bedste engelske Ale og Porter, der med Rette er berømt og søgt over hele Verden, undtagen hvor der paa Stedet eller i den

umiddelbare Nærhed kan brygges godt bayersk Øl. (Bayersk Øl er jo nemlig ikke skikket til at forsendes ret langt og slet ikke paa Bouteiller).- Naar dette, som jeg haaber, maa lykkes dig, saa at Du kan producere Porter og Ale, der kan staae ved Siden af det bedste engelske, vil der ikke være Mangel paa en Afsætning, der vil gaae langt ud over et enkelt Bryggeries Productionsevne, thi Forbrugen af engelsk Øl i oversøiske Lande er umaadelig stort, men, som det synes, tager Edinburgh kun liden Deel i denne Export, der, som bekjendt især udgaaer fra de colossale Bryggerier i Burton og i London. Dette forekommer det mig ogsaa, at Westenholz gjorde dig opmærksom paa, men jeg kan i alt Fald tilføie, at Pontoppidan var henrykt over Udsigten til at Danmark ved Dig kunde komme til at tage Deel i denne storartede Forretning.- Nærmest ved det egentlige Export-Øl staaer Øl til Skibsprovision, hvoraf der hos os brygges endeel, men vilde

forbruges mange Gange mere,

naar det ikke var saa slet - gjæret ved 22 R! - og saa hurtigt blev suurt, hvorfor Rhederne foretrække at give Matroserne Rum og Vand (Grog). Endelig kommer Tilvirkningen af lettere overgjæret Øl- i Stiiil med pale Ale - der kan brygges hele Aaret uden Iis, ved Hjælp af Brøndvands-Svaleapparater og uden dybe Lagekjeldere og det colossale Apparat af Lagerfade til 6 à 9 Maaneders Lagring, altsaa meget billigere end tilsvarende baiersk Øl og dog meget bedre skikket til at forsendes og til at bouteilleres.- Jeg har paa min sidste Reise navnlig drukket saadant let engelsk pale Ale i Holland Belgien og i de varmere Egne af Frankring, som var fortræffeligt og stod langt over det, Du sendte os fra Edinburgh, men det jeg drak var rigtignok altsammen fra Burton eller London.- Det er mærkeligt, at din Smag allerede kan være saa forvænt, at Du ikke kan smage at Younger Ale er "Haardt".- Ved India-Alet er det endog meget fremtrædende, hvorimod jeg i Begyndelsen ikke var vis paa, at Kogsbølle havde Ret, da han paastod det samme om Strong-Ale, men da

Flasken havde staaet halv fuld - skjøndt godt tilproppet - til næste Dag og tabt lidt af det Mousserende, var det ogsaa for mig kjendeligt nok. Det Syrlige dækkes imidlertid i strong Ale meget af den kraftige Maltsmag og det Spiritueuse, saa at det ikke bliver frastødende.-Hvad det er for en syre? spørger Du. Derom kan jeg kun udtale en Formodning, da hverken Kogsbølle eller jeg kunne befatte os med Analyser af den Art, idetmindste ikke for Tiden, men jeg antager, at det er Edikesyre (kunne det være Aldehyd ?).- Om der er nogen af de Sorter lettere Ale, som brygges i Edinburgh, der egne sig ligefrem at indføres hos os, kan jeg ikke have nogen Mening om, men Du vil jo faae Leilighed til at lære Brygningen og Behandlingen af dem alle tilstrækkeligt at kjende saa at Du i sin Tid kan benytte hvilket Forbillede Du vil.- Hvorvidt Du i Edinburgh kan lære Porterfabricationen ordentligt, har Du endnu ikke talt om, men jeg formoder, at Du maa lære denne Branche i London. Derimod er er det mig allerede nu temmelig klart, at Du ikke kan lære at brygge og lagre hverken India-Ale eller fortrinligt pale Ale i Edinburgh , men maa søge denne Lærdom

i Burton.- Dersom der i Burton ogsaa brygges Porter til Export, var det sikkert det bedste at du gik détil til Foraaret og blev dér hele

det sidste Aar af dit Ophold i England. Dette maa Du ved Leilighed let kunne faae at vide af Mr. Smith. Det var overordentlig ønskeligt dersom Du kunde blive et heelt Aar paa eet Sted i Burton for at blive nøie bekendt med Lagerølleets Behandling fra Begyndelsen til Enden og med Behandlingsmaaden ved Forsendingen paa Foustager og Flasker i de forskjellige Aarstider, samt om muligt med Ordningen af Handelsforholdene, Credit, Rabat, Mellem-handlere osv.-

Du har jo nu saamegen Menneskekundskab at Du ikke vil fortælle Mr. Smith eller hans manager, at jeg ikke synes videre godt om deres Øl, men Du behøver ikke lægge Dølgmaal paa, at Du ønsker at komme navnlig til Burton. Thi det fortalte Kogsbølle ham og Mr Smith ytrede da at han maaskee kunde skaffe Dig Adgang hos een af de store Bryggere dér. Det haster jo ikke med at tale derom, men husk i sin Tid derpaa. Foreløbig gjelder det jo om at lære hvad Du kan

dér, hvor Du nu engang er og at faae baade et fuldstændigt Overblik over og en nøiagtig Detailkundskab til hele den skotske Methode, saa at Du i sin Tid kan gjøre nøiagtigt som de og med samme Resultat.- Du bør derfor ikke forsmaae at lægge Mærke til og notere selv det der tilsyneladende er Bagateller, thi i den practiske Gjennemførelse af en saadan Haandtering ere "de smaa Ting" somoftest det, hvorpaa man strander og netop de smaa Ting glemmer man snarest. Stol derfor ikke paa Hukommelsen og før dine Optegnelser tilbage efterhaanden saa systematisk som muligt med rigelig Plads i hver Rubrik til senere at kunne gjøre Tilføininger og Forandringer; ellers blive Optegnelserne let til et Chaos, hvori man senere ikke kan finde hvad man søger.- Fik Du nogensinde dine Optegnelser i Tydskland ordentligt førte til Bogs? Du kaldte dem selv dengang en Augias-Stald. Hvori bestaer egentlig din Virksomhed i Bryggeriet? Tager Du nogen Deel i Arbejderne eller beskjæftiger Du dig ude-lukkende med at observere og notere ? Kan Du anvende tilstrækkelig Tid paa Sprogstudier ?

Mandag Middag 26/10. 68

For et Øjeblik siden modtog jeg dit Brev af 21 Octob, hvoraf jeg seer at Theilmann gjerne vilde have mere at mit Øl. Desværre har jeg som sagt ikke Noget for Øjeblikket, der er skikket til

Forsending, men dersom Dampskibsfarten paa Leith vedvarer en Maaned endnu, er det muligt, skjøndt ikke sikkert, at jeg kan sende ham det ønskede Parti inden Vinteren. Det var jo meget morsomt, dersom jeg kunde skaffe mit bayerske Øl Indgang i Skotland, selv om det kun blev i ringe Omfang, men jeg bør derfor ikke sende Øl derover, som ikke kan præsenteres som prima Qualitet. Jeg gjør mig dog ingen Illusioner om at det kan faae almindelig Indgang hos Englænderne, men maaskee nok som Luxus-Artikel, naar det kan betale sig at forsende det paa Drehers Maneer, omgiven af Iis og nedlagt dér paa Stedet i Iiskolde Kjeldre. Lad mig ved Leilighed vide hvor høi Told der svares i England af Øl paa Foustager og paa Flasker. Hvis jeg kan overkomme det, kunde jeg have Lyst til at Brygge et lille Quantum i Vinter til Prøve

af koldt-overgjæret Øl, som kunde forsendes til Sommer. Saadant Øl kunde godt taale Transporten paa almindelig Maade i Skib til Skotland hele Aaret rundt og kunde ligeledes uden Skade ligge i nogen Tid i almindelige Kjeldre hos Forhandlerne dersteds.

Jeg har nu i Søndags modtaget "Gladiateur" fra Barbedienne, som, saavidt jeg endnu kan skønne, er meget smukt udført, men jeg skal saasnart muligt bese Gibs-Afstøbningen i Thorvaldsen Museum for at sammenligne Bronzen dermed.- Jeg har foreløbigt stillet den op paa nogle Klodser paa Plainen foran Huset, men har en provisorisk Piedestal af Træ i Arbeide, hvorpaa den skal staae indtil jeg kan faae en Piedestal gjort af Steen.-Dersom min Kasse ikke var saa tom, at jeg maa laane den største Deel af min Driftscapital, vilde jeg være stærkt fristet til at lade et Par Statuer støbe til Havetrappen. Nu forbyder dette sig af sig selv for det Første, men det er slet ingen Skade at have uopfyldte Ønsker. Tværtimod!
Lev vel ! Din Jacobsen

0. 24te / 10 68 (1) 9. 10
C.M. 5. Jern Carl! October 68.
Lagn
Jeg faaede laette, at det var udkaldt at ^{laagn} ~~den~~
sende at meddele dig min betragtelighed
aars det Ederburgske Ale og aars Abbey
Brewery indtil jeg laette det sidste ugeudend
at gjende af den faaemlede udforsige Meddelelse
og indtil du selv faaede samlet dig en uuelig
der Forskilling i Noen, der maaskee kunde
gjøre det at mailede eller corrigere min,
men den betragtelighed: det sidste laagn
og faaede mig det allerede, nu at meddele dig
faaede jeg laette Noen, da jeg maaskee Noen
— Jaas jaas ufuldstændig min Videns end er —
der maaskee den betragte det at aarubere dig lidt.
faaede jeg aars for det sidste: faaede
den, faaede jeg selv faaede, relativt min men
at laere at bygge det til faaede, for det
gjøre den, men ogsaa det laette laere, af
faaede faaede og af faaede faaede, laagn og
laagn, faaede det laette laere Ale og faaede,
der end laere er laagn og faaede aars faaede
laagn, indtjener faaede der faaede laere: den

imidlertid som Skat, som kongen gavt beviid
H. Christian H. og som lig i den sidste del af
forfædret ^{og det skæpper op i tullen} og kongen. - Men det, som jeg
sæder, men lig det sig, som at den den produktion
parten af alle, der den pleas, med anden af det
hede angik, med der det som Maagel som
en Affæring, der med gaar langt ud om at
anstalt kongens produktioner, der den
kongen af angik H. i anseende Land
no imidlertid part, men som det sig, der
E. den kongen den sidste del: den kongen,
der, som kongen, der sig som den kongen
kongen: Parten og: Landen. Det
forfædret det sig sig, at Westholte
gjænder sig og kongen som, men jeg den
i alt det kongen, at Kongen den
kongen den kongen det at den kongen med
sig kongen den kongen det at kongen
kongen kongen.

Men det med det kongen kongen. H. kongen
H. det kongen, kongen der kongen
kongen, men kongen kongen kongen,

naar det ikke naar saa flak - gjent med 22° R! -
og saa fintest blev først, naar saa det blev
kædet at give Mathesens Rum og Haard (Grog)
fuldtig Sammen. Tilværelsen af lille
anordnet fl. - i Hvil med pale Ale - der
den bygges Jala Overt inden Tid, med Fjeld
af Kvindmandt - Indsættelse og inden Hylde
Lagordgildene og de uledstale Apparat af Kage -
fald til 6 i 9 Maanedes Lagring, allsaa meget
helligere end det foranvendt herover fl. og dog
meget bedre faldt til at foretages og til at
beholdes. - Jeg har ogsaa min første Lilla
sæmlelig drøbt på det ^{nyeste} led - Ale i Jylland
belgien og i de nærmeste Lande af Frankrig, som
mer foretrækkeligt og stad længe mere det, der findes
at fra Edinburgh, men det jeg drak, var rigtigst
alligevel for Burton eller London. - Det er
særligt, at den Smag allerede kan naar
saa forment, at den ikke kan smage at Quæker
Ale er "Jaord". - Det India - Ale er det endog
meget fremtrædende, forment jeg i Bergjudehøj
ikke naar mig, at Kagehalde Jorden det, da
saa paa det det faar en smag - Ale, men da

Skafnu Landi þarft þalm þæd - Þigint godt,
tilþryggst - til marku dag og talt list af þess
Mansfaranda, nær þt og þaa þaa mig þigintalegt
nok. - Þt Þygðliga þaltes imittalegt: ströng alle
meget af þess Þrafliga Maltþurag og af þess Þygð-
linsanta, þaa at þt illu þlins þraflaðeud. -
þaad þt so þaa an Þygð-þyngas þu. Þraun
þau þig þess rittala an þaunadunig, þa þraun
þraunþalle illu þig þess þess þess os med
Qualifyer af þess Þot, idkunnþu þt þaa þess,
þu þig aukagas, at þt so þess þess (þess þess
Alþeyd²). -

Þu þu so megen af þess Þess alle,
þess þess: Edinburgh, þess þess þess þess at
indfærð þess os, þau þig þess þess megen þess þess,
þu þu þess þess þess þess þess þess þess
og þess þess af þess alle þess þess at þess,
þaa at þess: þess þess þess þess þess þess
þess þess. - þess þess þess: Edinburgh þess þess
þess þess þess þess þess, þess þess þess
þess þess, þess þess þess, at þess þess þess
þess þess: London. Þess þess so þess alle
þess þess þess, at þess þess þess at þess
og þess þess þess - alle þess þess þess
þess alle: Edinburgh, þess þess þess London

II 10 68 (2)

i Borken. - Derom der i Borken ogsaa
berigget Jenter af det Gyvort, naar det skedd det
bedst at der gis dioket det Lovsaet og klan der
Jule det sidste Aar af det Ogsald: fughent.
Dette naar der med Lideligt det Lunden faar
at midt af Mr Smith. Det var saaranduelig
aendeligt derom der Lunde klan et Jule Aar
paa det det i Borken far at klan naar bejnd
med Lagnollens befaendling fra bejndellens det
fuden og med befaendling med den med Lagnollens
paa Lagnollens og Lagnollens: de faghillede Aar-
tidar, fandt den aendeligt med Oendlingen af faghille-
faghillede, Lagnollens, Lagnollens, Lagnollens
af.

Di far jo en saaranduelig Menneskendskab
at der det med faghillede Mr Smith eller faghillede
manager, at jeg det faghillede midt den det den
det, men der befaendling det det Lagnollens
paa, at der aendeligt at Lunden naar den det Borken.
Lagnollens faghillede faghillede faghillede og Mr Smith faghillede
det, at faghillede naar den faghillede faghillede faghillede
den af den faghillede faghillede det. Det faghillede jo det
med at klan Lunden, men faghillede i den det Lagnollens.
Lagnollens faghillede det jo den at klan faghillede den Lunden

Der, naar du mig angik og at faa baade
et firdreventigt Ansigt og en væg lig dekad.
Lundskab lig selv den bedste Mellem, saa at
du i sin Tid kan gjaa vægligt som du og
and faa en Skulptur. - Du kan dog ikke
forhaars at legge Maade til og uolere selv det,
der tilgængelighed er begyndt, der i den gamle
Gjennemførelse af en faadac faa udløsning som
"In faa en Cing" faa udløsning selv, faa en
strands og uolere In faa en Cing glæmme man
faa en. Halv dog ikke den faa gennemførelse af
for den Ophængelse tilgængelighed, faa systematisk
som uiligt med rigelig plads i faa den
til faa en at du i sin Tid Cing og faa
andring, allertid den Ophængelse til det
at faa, faa en faa en ikke kan finde faa
man faa. - Det du uolere den Ophængelse
selv i Cingland andertid faa til faa.
Du baade den selv den angik en Angiak - Malt.
faa en baade en egentlig den Maltfaa en
Liggyndig? Faad den uolere selv i Arbejd
eller baade den den selv uolere selv at alle
man og uolere? Faa den uolere selv
Tid den faa faa en?

Mandag Middag 26/10. 68.

Sax at Spilleth siden maaday jeg dit brev af
21 Octob. Jaa jeg saa at Thelesam gjaar
nildt Jaa naar af uind etc. Det menes jeg jeg
saa sagt ikke noget for Spilleth, der er faldet
hi Jaa faldet, men dog som Jaa faldet
gaa Leith andraars en Maaned siden, at det
veilig, Jaa indt ikke faldet, at jeg saa faldt som
dit indt. Jaa indt i den Kisten. Det var jo
meget maaned, dog som jeg faldt faldt ind
hainde etc. Jaa indt i Holland, faldt an det
tun delat i ringe Paa gang, men jeg hi dog
ikke faldt etc. Jaa indt, som ikke saa gaa faldet
saa prima Qualitet. Jeg gaa mig dog mig
Thelesam an at dit saa faldt almindelig faldt
gang for faldet, men maaned nok saa
Lign - Artikul, naar dit saa behale sig at
faldet dit gaa Docher's Maaned, angaa an af
dit og maaday dit gaa faldt i ind faldt. Jaa indt.
Lad mig ind Leiligst indt Jaa indt faldt, det
maaned i faldet af etc. gaa faldet og gaa faldet
Jaa indt jeg saa maaned dit, faldt jeg saa faldt
dit at faldet at lilla Jaa indt i Kisten hi faldet

af Saldt-ansøgningen No, som Lunde foreskriver
til Sammens. Røddat No Lunde godt laade
Eransgastan paa almindelig Maade; Men til
Holland skal derom mindt og Lunde ligesom
uden Røde ligge; i nogen Tid; almindelig
Ejendoms for Forsandtaars drosstedt. —

^{i Louisa}
Jeg for indvænnet "Gladialeer" for
Narbedicene, som, saavidt jeg ender, har
siges, at uagt farvth utferst, men jeg skal
foruans vilighd kafeu Geds-Affstæminger
i Thorvaldsens Museum for at sammenslige
Lougens dromd. — Jeg for farslægt stillet
den og yaa uaght Elads yaa flammis faaar
justet, men for en yavnindes skidethal af
Lue; Akkaid, faangas den skal stave indto
jeg kan faa en skidethal gpart af Museu. —
Dromd min farsk ikke nar faa kom, at jeg
maa haave den stante deel af min drosst-
iagtethal, midt jeg maa Rødt fristet til at
lade et fers flakies stabe til jametroygan.
Nu fangides ikke sig af sig filen for det Lunde,
men det er stit i nogen Maade at faa i agstethal
skales. Continuat!

Len ned! Din Jacobten.